

Het assisenproces is begonnen

Op 4 december 2023 start in Leuven het Belgisch assisenproces over de moord op drie Belgische missionarissen in Guatemala in de jaren '80. Zij werden tijdens de burgeroorlog vermoord of ontvoerd en vermoord, omdat ze de kant kozen van de arme, vooral inheemse bevolking.

Het assisenhof van Leuven is een eerste keer samengekomen op 29 november 2023, voor de samenstelling van de jury. Het proces zelf loopt van 4 tot en met 15 december.

Naast Belgische getuigen worden ook een aantal personen uit Guatemala gedagvaard om tijdens het proces hun getuigenis te brengen.

De beschuldigten, vijf kopstukken van het toenmalige militaire en politieke staatsapparaat in Guatemala, maken nog steeds deel uit van de maffieuze machtsstructuur die het land in haar greep heeft.

... tegen de achtergrond van de situatie in Guatemala vandaag

Straffeloosheid troef

In 1996 maakten de vredesakkoorden een einde aan de 36 jaar durende burgeroorlog. Maar van de afspraken die het lot van de arm-gehouden bevolking zouden verbeteren, kwam niet veel terecht. En de militaire overheden wisten de processen voor oorlogsmisdaden en misdaden tegen de mensheid af te houden of te blokkeren. Corruptie en geweld namen toe.

De oprichting van de 'Internationale Commissie tegen de Straffeloosheid in Guatemala' (CICIG) in 2008 leidde ertoe dat een indrukwekkend aantal congresleden, grote bedrijfsleiders, aannemers van openbare werken, ministers.. in beschuldiging gesteld werden van corruptie. Maar het establishment wist zichzelf te beschermen. In 2019 werd de Internationale Commissie opgeheven.

Sindsdien heeft het 'Pact van de corrupten' de staatsstructuren in zijn greep en gebruikt het wettelijk systeem om zijn illegale en corrupte plannen na te streven. Rechters, magistraten, advocaten die gelinkt worden aan de Internationale Commissie tegen de Straffeloosheid en/of doorgaan met de strijd tegen corruptie, worden aangehouden en gevangen gezet. Ook de media worden hard aangepakt.

Hoop en verzet

De verrassing was dan ook groot toen op 20 augustus dit jaar de sociaal-democratische kandidaat Bernardo Arévalo werd verkozen tot de nieuwe president van Guatemala. Zijn partij *Movimiento Semilla* belooft prioritair werk te maken van de strijd tegen de corruptie en de afbraak van de democratie een halt toe te roepen. Arévalo won met grote voorsprong. Het is ook tekenend dat hij in 17 van de 22 departementen eerste werd.

Iedereen is zich ervan bewust hoe fragiel deze hoop op verandering is. De gevestigde orde van politici, oligarchen en bedrijfsleiders in Guatemala stelt alles in het werk om hun greep op het land te behouden en te beletten dat de verkozen president Bernardo Arévalo en vicepresidente Karin Herrera de scepter overnemen op 14 januari volgend jaar.

Maar de sensibilisering onder de bevolking valt niet terug te draaien. Nadat het Openbaar Ministerie de verkiezingsuitslagen ongeldig probeerde te verklaren, groeide het verzet. Honderdduizenden mensen zijn op straat gekomen. Het begon op 2 oktober. Ongezien en ongehoord in de geschiedenis van het land is dat deze keer het protest geleid wordt door inheemse autoriteiten.

De bevolking organiseert zich om het vreedzame verzet in stand te houden. Hun eisen: respect voor de verkiezingsuitslag en het aftreden van vier kopstukken van het gerecht die de democratie en de rechtstaat onderuit wil halen.

‘Wij zijn de corruptie beu, en zullen blijven strijden tot we onze democratie terugwinnen’

Of met de woorden van de Guatemalteekse dichteres Julia Esquivel:

‘Ze kunnen alle bloemen afknippen, maar steeds weer keert de lente terug’

Met dit assisenproces tegen vijf politiek en militair verantwoordelijken voor een systeem dat in Guatemala massa’s slachtoffers gemaakt heeft, krijgt de wereldwijde strijd tegen de straffeloosheid voor ernstige schendingen van de mensenrechten een belangrijk Belgisch hoofdstuk. Een wereldprimeur!

Meer lezen

<https://broederlijkdelen.be/nl/nieuws/decennialange-strijd-voor-mensenrechten-in-guatemala>
(30/11)

[Uitpers](#) - artikel van Guido De Schrijver (20/11)

(<https://www.mo.be/taxonomy/term/632>) - Mo* 3 artikels onder ‘Guatemala’ (05/07, 25/08, 24/10)